

Ứng dụng công nghệ trong phát triển giáo dục hướng tới mục tiêu phát triển kinh tế bền vững

Vũ Thuý An

ThS. Trường Đại học Hải Phòng

Received: 19/4/2024; Accepted: 22/4/2024; Published: 26/4/2024

Abstract: In the context of international integration and economic development, Vietnam faces challenges in enhancing education quality while contributing to sustainable economic development goals. Technology advancement offers opportunities for improved teaching and learning, yet its application encounters limitations, especially in rural areas. The need to train specialized human resources in educational technology poses a challenge. Vietnam must leverage technology to enrich learning environments, fostering sustainable economic development. Technology serves as both a tool and a crucial factor in creating adaptable learning environments, enabling easier access to education and enhancing its quality. It offers modern educational tools like interactive software and virtual reality, aiding skill development for the contemporary job market. Training specialized personnel in educational technology is vital for effective and sustainable implementation of educational solutions. Through the integration of knowledge and technology, Vietnam can create a diverse and rich learning environment, thus fostering sustainable economic development in the future.

Keywords: Educational technology; Knowledge and technology integration; Economic development; Education quality improvement; Sustainable economic development, Technological advancement; Human resource development ...

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và phát triển kinh tế, Việt Nam (VN) đang đối diện với nhiều thách thức trong việc cải thiện chất lượng giáo dục (GD) và đóng góp vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững của đất nước. Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ đã mở ra những cơ hội mới cho lĩnh vực giáo dục (GD), tạo điều kiện thuận lợi để cải thiện phương pháp (PP) giảng dạy và học tập. Tuy nhiên, việc ứng dụng công nghệ trong GD ở VN vẫn còn nhiều hạn chế và khó khăn. Khả năng tiếp cận công nghệ vẫn chưa đồng đều ở các vùng miền, đặc biệt là ở các khu vực nông thôn và miền núi. Ngoài ra, việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chuyên môn trong lĩnh vực công nghệ GD cũng là một thách thức đối với hệ thống giáo dục VN. Vì vậy, vấn đề đặt ra là làm thế nào để VN có thể tận dụng sức mạnh của công nghệ để cải thiện chất lượng GD đồng thời đóng góp vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững. Với sự kết hợp giữa tri thức và công nghệ, VN có thể tạo ra một môi trường học tập đa dạng và phong phú, từ đó thúc đẩy sự phát triển kinh tế bền vững trong tương lai.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Công nghệ trong GD và hướng tới phát triển kinh tế bền vững

Mục tiêu Phát triển Bền vững (Sustainable Development Goals - SDGs), hay còn gọi là Mục tiêu toàn cầu, là những mục tiêu toàn diện được thiết kế để chấm dứt đói nghèo, bảo vệ hành tinh và đảm bảo mọi người đều được hưởng hòa bình và thịnh vượng vào năm 2030, tại mỗi quốc gia thành viên của Liên hợp quốc (UN). SDGs là sự tiếp nối của Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ (Millennium Development Goals - MDGs).

SDGs được xây dựng trên sáu chủ đề chính: nhân phẩm, con người, hành tinh, quan hệ đối tác, công lý và thịnh vượng. Hai chủ đề cuối cùng là các chủ đề mới được đưa vào. SDGs rộng lớn hơn và bao gồm 17 mục tiêu, được cụ thể hóa thành 169 chỉ tiêu và 232 chỉ số. Những mục tiêu này không chỉ tập trung vào việc phát triển xã hội mà còn liên quan đến các vấn đề như biến đổi khí hậu, bất bình đẳng kinh tế, đổi mới, tiêu thụ bền vững, hòa bình và công bằng. Mỗi mục tiêu đều có liên kết và thành công trong một mục tiêu thường mang lại giải pháp cho các thách thức trong các lĩnh vực khác.

Trong 17 mục tiêu mục tiêu, Mục tiêu số 4 của UNESCO về Phát triển Kinh tế Bền vững trong lĩnh vực GD nhấn mạnh vào việc đảm bảo mọi người đều có quyền được tiếp cận và hoàn thành một GD chất

lượng, bao gồm cả giáo dục cơ bản và liên quan đến cuộc sống hàng ngày, giáo dục nghề nghiệp và kỹ thuật, và giáo dục liên quan đến việc bảo tồn và sử dụng bền vững các nguồn lực tự nhiên. Mục tiêu này cũng nhấn mạnh vào việc xây dựng một môi trường học tập bền vững, kích thích sự sáng tạo và khám phá, cũng như tạo ra cơ hội học tập liên tục cho tất cả mọi người trong suốt cuộc đời.

Để đạt được mục tiêu số 4 của UNESCO, cần thiết phải tích hợp công nghệ vào giáo dục nhằm tạo ra một môi trường học tập hiện đại, linh hoạt và phản hồi, giúp HS và SV phát triển kỹ năng cần thiết để tham gia vào nền kinh tế bền vững. Đồng thời, cần tăng cường việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chuyên môn trong lĩnh vực công nghệ giáo dục, từ đó đảm bảo rằng các giải pháp công nghệ giáo dục được áp dụng một cách hiệu quả và bền vững.

Việc thúc đẩy mục tiêu số 4 của UNESCO không chỉ góp phần vào việc cải thiện chất lượng giáo dục mà còn đóng góp vào việc xây dựng một nền kinh tế bền vững, đáp ứng được nhu cầu phát triển của xã hội và bảo vệ môi trường tự nhiên.

Đối với VN, việc thúc đẩy mục tiêu số 4 của UNESCO về Phát triển Kinh tế Bền vững trong lĩnh vực giáo dục là cực kỳ quan trọng và cấp bách. VN đang trong giai đoạn chuyển đổi kinh tế và phát triển, và giáo dục đóng vai trò quan trọng trong việc chuẩn bị nhân lực cho sự phát triển bền vững của đất nước.

Bằng cách tích hợp công nghệ vào giáo dục, VN có thể tạo ra một môi trường học tập tiên tiến và phù hợp với yêu cầu của thị trường lao động hiện đại. Việc cung cấp cho học sinh và sinh viên cơ hội tiếp cận nền tảng học trực tuyến, phần mềm giáo dục tương tác và các tài nguyên giáo dục trực tuyến sẽ giúp nâng cao chất lượng giáo dục và tạo ra cơ hội học tập công bằng cho mọi người, bất kể vị trí địa lý.

Ngoài ra, việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chuyên môn trong lĩnh vực công nghệ giáo dục là điều cần thiết để đảm bảo rằng các giải pháp công nghệ giáo dục được triển khai và sử dụng một cách hiệu quả. Điều này đồng nghĩa với việc cần đầu tư vào việc đào tạo giáo viên và nhân viên hỗ trợ giáo dục, để họ có thể sử dụng công nghệ một cách hiệu quả trong quá trình giảng dạy và hỗ trợ học sinh.

Bằng cách thúc đẩy mục tiêu số 4 của UNESCO, Việt Nam không chỉ đảm bảo rằng mọi người đều có cơ hội tiếp cận một giáo dục chất lượng, mà còn góp phần vào việc xây dựng một nền kinh tế bền vững, phát triển theo hướng bền vững và bảo vệ môi trường.

2.2. Vai trò của công nghệ trong phát triển GD hướng tới mục tiêu phát triển kinh tế bền vững

Vai trò của công nghệ trong phát triển giáo dục hướng tới mục tiêu phát triển kinh tế bền vững là không thể phủ nhận trong thời đại hiện nay. Công nghệ không chỉ là một công cụ hỗ trợ, mà còn là một yếu tố quyết định trong việc tạo ra một môi trường học tập đa dạng, linh hoạt và phản hồi, từ đó thúc đẩy sự phát triển kinh tế bền vững theo nhiều cách.

Tạo điều kiện tiếp cận giáo dục: Công nghệ mở ra cánh cửa cho mọi người tiếp cận giáo dục một cách dễ dàng hơn. Các nền tảng học trực tuyến và tài nguyên giáo dục trực tuyến giúp cho việc học tập trở nên linh hoạt và tiện lợi, bất kể nơi đâu và bất kể lúc nào.

Nâng cao chất lượng giáo dục: Công nghệ cung cấp các công cụ và phương tiện GD hiện đại như phần mềm giáo dục tương tác, thực tế ảo, và trí tuệ nhân tạo. Những công nghệ này tạo ra một môi trường học tập sinh động và thú vị, giúp HS và SV hiểu bài học một cách sâu sắc và sáng tạo.

Phát triển kỹ năng cho thị trường lao động: Công nghệ giáo dục không chỉ giúp truyền đạt kiến thức mà còn tạo ra các cơ hội để phát triển kỹ năng cần thiết cho thị trường lao động hiện đại. Việc tích hợp công nghệ vào giáo dục kỹ thuật, nghề nghiệp và kinh doanh giúp học sinh và sinh viên chuẩn bị tốt hơn cho sự nghiệp và đóng góp vào phát triển kinh tế của đất nước.

Tạo ra nguồn nhân lực chuyên môn: Đào tạo và phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực công nghệ giáo dục là một phần quan trọng của việc áp dụng công nghệ vào giáo dục. Việc có đủ nguồn nhân lực chuyên môn sẽ giúp đảm bảo rằng các giải pháp công nghệ giáo dục được triển khai và sử dụng một cách hiệu quả và bền vững.

Tóm lại, công nghệ không chỉ là công cụ hỗ trợ mà còn là một nguồn lực quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và đóng góp vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững của một quốc gia.

2.3. Ứng dụng công nghệ trong phát triển GD tại Việt Nam hướng đến phát triển kinh tế bền vững

VN đã chủ động thực hiện nhiều biện pháp nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế bền vững và nâng cao chất lượng giáo dục thông qua sự đổi mới công nghệ. Theo Báo cáo Thống kê Quốc gia VN năm 2021, tỷ lệ người sử dụng internet tại Việt Nam đã tăng lên khoảng 70%, so với 52.1% vào năm 2017. Đây là kết quả của các nỗ lực trong việc mở rộng và cải thiện hạ tầng viễn thông và internet, đặc biệt là

ở các khu vực nông thôn và miền núi.

Song song với việc phát triển kinh tế, VN cũng không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục bằng cách áp dụng công nghệ. Bộ Giáo dục và Đào tạo ghi nhận rằng vào năm 2020, hơn 50% trường trung học phổ thông tại VN đã được trang bị phòng máy tính và kết nối internet. Đồng thời, việc xây dựng và phát triển các nền tảng học trực tuyến và ứng dụng di động như VnEdu và Edumall đã cung cấp cho học sinh và sinh viên cơ hội tiếp cận nội dung giáo dục mọi lúc, mọi nơi.

Những nỗ lực này không chỉ góp phần vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững mà còn nâng cao trình độ dân trí và chất lượng cuộc sống của người dân. Ngoài ra, nâng cao chất lượng giáo dục đã được đẩy mạnh thông qua việc tích hợp công nghệ vào quá trình giảng dạy và học tập. Phần mềm giáo dục tương tác, video giảng dạy, và ứng dụng di động đã được sử dụng rộng rãi để tạo ra một môi trường học tập sinh động và thú vị. Đồng thời, việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực GV với kỹ năng sử dụng công nghệ GD đã nhận được sự quan tâm đặc biệt, thông qua các CTĐT và các khóa huấn luyện.

Theo báo cáo của Tổ chức UNESCO, tỷ lệ người trưởng thành sử dụng internet tại VN đã tăng từ 52.1% vào năm 2017 lên 68.1% vào năm 2021. Điều này phản ánh sự gia tăng đáng kể trong tiếp cận công nghệ thông tin và truyền thông, tạo điều kiện thuận lợi cho việc áp dụng công nghệ trong giáo dục.

Phát triển kỹ năng cho thị trường lao động cũng được đẩy mạnh, thông qua việc tích hợp giáo dục nghề nghiệp và kỹ thuật vào các chương trình học. Khuyến khích sinh viên tham gia vào các khóa học trực tuyến và chứng chỉ kỹ năng mềm qua các nền tảng như Coursera, edX, Udemy đã giúp nâng cao trình độ và sẵn sàng cho thị trường lao động.

Theo báo cáo từ Tổng cục Thống kê VN, vào năm 2020, tỷ lệ SV tốt nghiệp đại học và cao đẳng trên 24 tuổi đạt 28.4%, tăng 2.1% so với năm 2019. Điều này cho thấy sự tăng cường trong việc đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chuyên môn, từ đó đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động và đóng góp vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững của đất nước.

3. Kết luận

Để tiếp tục phát triển giáo dục và đóng góp vào mục tiêu phát triển kinh tế bền vững, VN cần đổi mới công nghệ bằng cách tập trung vào ba khía cạnh chính. Thứ nhất, tăng cường ứng dụng trí tuệ nhân tạo và quy trình học tự động trong quá trình giảng

dạy và học tập, từ việc cá nhân hóa giáo trình đến việc đánh giá hiệu quả học tập của SV. Thứ hai, phát triển nền tảng học trực tuyến và học từ xa đa dạng và tiện lợi, đảm bảo rằng mọi học sinh và SV, kể cả ở những khu vực xa xôi, có thể tiếp cận với GD chất lượng một cách dễ dàng. Cuối cùng, đào tạo nguồn nhân lực chuyên môn về công nghệ giáo dục, từ GV đến nhân viên hỗ trợ GD, để đảm bảo rằng công nghệ được áp dụng một cách hiệu quả và bền vững trong hệ thống GD.

Đổi mới công nghệ trong giáo dục là chìa khóa để VN tiếp tục đạt được tiến bộ trong phát triển kinh tế bền vững. Bằng cách tận dụng sức mạnh của công nghệ, chúng ta có thể xây dựng một môi trường học tập tiên tiến, hiện đại và đa dạng; từ đó thúc đẩy sự phát triển toàn diện của đất nước và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Tài liệu tham khảo

1. Trung tâm Truyền Thông giáo dục (2020): *Đổi mới giáo dục và đào tạo vì mục tiêu phát triển bền vững*. Hà Nội
2. Tạp chí Giáo dục (2023); *Giáo dục vì sự Phát triển Bền vững - Khái niệm và cách tiếp cận*, Duy Vũ. Hà Nội
3. Bùi Văn Dũng, Nguyễn Hoài Nam, Hoàng Thuý Vân: *Giáo trình Phát triển bền vững (2020)*; NXB Đại học Vinh. Nghệ An
4. Minh Thi (2023): *Đổi mới sáng tạo trong giáo dục gắn liền với phát triển bền vững*, Báo điện tử chính phủ. Hà Nội
5. Duy Vũ (2023), *Giáo dục vì sự Phát triển Bền vững - Khái niệm và cách tiếp cận*, Tạp chí Giáo dục. Hà Nội
6. Hà An (2023), *Việt Nam thúc đẩy sáng kiến quốc gia giáo dục vì sự phát triển bền vững*, VietNamPlus. Hà Nội
7. Nguyễn Ngọc Bưởi (2024), *Hiện thực hóa các mục tiêu phát triển bền vững: Vai trò của Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới*, Sở khoa học và công nghệ tỉnh Long An
8. Lê Thị Mai Hoa, Trần Đình Minh(2023) *Đổi mới giáo dục đại học Việt Nam tiếp cận mục tiêu giáo dục vì sự phát triển bền vững*, Ban tuyên giáo trung ương. Hà Nội
9. WIPO (2019). Report on WIPO's Contribution to the Implementation of the Sustainable Development Goals and Its Associated Targets (CDIP/23/10) https://wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=431319